

PolytLex+

Έλληνικό Πολυτονικό Λεξικό

Έγχειρίδιο Χρήστη

”Εκδοση 1.1.7.2
Αύγουστος 2025

PolytLex+

Έλληνικό Πολυτονικό Λεξικό

Έγχειρίδιο Χρήστη

«χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν»
Ιωάννου κεφ. ιε', 5

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος	9
Εισαγωγή	11
PolytLex+	13
Ρυθμίσεις	15
Πληκτρολόγιο	17
Κανόνες τονισμοῦ	19
Είκονικό πληκτρολόγιο	20
Συντάκτης κειμένου	22
Πώς έγκαθιστώ τὸ ἑλληνικὸ πολυτονικὸ πληκτρολόγιο	23
Linux Ubuntu (22.04.5)	23
macOS Big Sure (11.7.1)	24
MS Windows 11 (23H2)	25
MS Windows 10 (22H2)	26
MS Windows 7	27
Στιγμιότυπα	28

Πρόλογος

Τὸ ἐγχειρίδιο αύτὸ ἀποσκοπεῖ νὰ γνωρίσετε τὶς δυνατότητες τοῦ προγράμματος.

- ◆ Πώς νὰ κάνετε ἀναζήτηση τῶν λέξεων.
- ◆ Πώς νὰ ἀποθηκεύετε μιὰ λέξη.
- ◆ Πώς νὰ ἀλλάζετε τὴν ἐμφάνιση τοῦ προγράμματος.
- ◆ Ποιά πλῆκτρα νὰ χρησιμοποιεῖτε γιὰ τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα.
- ◆ Πώς νὰ ἔγκαθιστᾶτε τὸ Ἑλληνικὸ πολυτονικὸ πληκτρολόγιο.
- ◆ Πώς να χρησιμοποιείτε το εἰκονικὸ πληκτρολόγιο.
- ◆ Πως να χρησιμοποιείτε το συντάκτη κειμένου.

Ἐλπίζω τὸ παρὸν ἐγχειρίδιο νὰ σᾶς εῖναι χρήσιμο καὶ νὰ πετύχει τοὺς στόχους γιὰ τοὺς ὄποιους γράφτηκε.

Μαρέτσικος Χρῆστος
Ἐκπαιδευτικὸς Πληροφορικῆς ΠΕ86

Είσαγωγή

"Υστερα από μερικούς μῆνες άνάπτυξης και έξέλιξης τοῦ προγράμματος Polytlex, σᾶς παρουσιάζω μιὰ νέα βελτιωμένη, μὲ περισσότερες δυνατότητες, άπαλλαγμένη από λάθη, και ταχύτερη έκδοση τοῦ προγράμματος τὸ **Polytlex+**. "Οπως και στήν άπλη έκδοση είναι ένα πρόγραμμα τὸ όποιο έμφανίζει σὲ μία λίστα έλληνικὲς πολυτονικὲς λέξεις δηλαδὴ είναι ένα λεξικό. Έπίσης στὸ πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονται οδηγίες μὲ γραφικὸ τρόπο ποιά πλήκτρα πρέπει νὰ πατάτε γιὰ νὰ γράφετε τὰ φωνήντα μὲ τὸν τόνο ἡ τὸ πνεῦμα ποὺ θέλετε, και ἐπιπλέον στὸ πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονται καὶ 10 μαθήματα μὲ κανόνες τονισμοῦ.

Ό σκοπὸς τοῦ προγράμματος είναι νὰ σᾶς βοηθάει ὅταν δὲν θυμᾶστε πώς τονίζεται μιὰ λέξη, δηλαδὴ ἀν παίρνει ψιλή, δασεῖα, περισπωμένη κ.λπ., και νὰ σᾶς βοηθάει και στήν ὄρθογραφία τῆς λέξης.

Ἐπειδὴ δὲν είναι και πολὺ πρακτικὸ ὅταν γράφουμε πολυτονικὰ κείμενα νὰ σταματᾶμε τὴ συγγραφὴ ἐνὸς κειμένου και νὰ χάνουμε χρόνο ἀναζητῶντας μία λέξη ποὺ δὲν θυμόμαστε πώς γράφεται, δημιούργησα και ἐνσωμάτωσα μέσα στὸ πρόγραμμα δύο συντάκτες κειμένου. Αύτοὶ οἱ συντάκτες κειμένου περιέχουν τὸ λεξικὸ και ὅταν γράφουμε μιὰ λέξη μέσα στὸ κείμενο τότε έμφανίζεται αὐτόματα μιὰ λίστα λέξεων ποὺ ταιριάζουν μὲ τὴ λέξη ποὺ γράψαμε.

Τὸ πρόγραμμα γράφηται στὴ γλῶσσα προγραμματισμοῦ Java στὸ ὄλοκληρωμένο περιβάλλον ἀνάπτυξης λογισμικοῦ NetBeans, και γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο πρὶν τὴν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος θὰ πρέπει νὰ ἔχετε ἐγκαταστήσει στὸ σύστημά σας τούλαχιστον τὴν έκδοση Java JDK 18, συνιστᾶται ὅμως νὰ ἐγκατεστήσετε τὴν έκδοση Java JDK 21 (LTS). Γιὰ νὰ ἐλέγξετε ἀν ἔχετε ἐγκατεστημένη τὴ Java JDK ἡ νὰ ἐλέγξετε ποιά έκδοση java JDK ἔχετε στὸ σύστημά σας, ἀπλὰ ἀνοίξτε ἐνα τερματικὸ και γράψτε τὴν ἐντολὴ: **java -vesrion**. "Αν δὲν τὴν ἔχετε ἡ ἀν ἔχετε παλιὰ έκδοση τῆς java, τότε πηγαίνετε στὴν ἀκόλουθη διεύθυνση:

<https://www.oracle.com/java/technologies/downloads/>

και κατεβάστε τὴν πιὸ πρόσφατη έκδοση γιὰ τὸ δικό σας λειτουργικὸ σύστημα και νὰ τὴν ἐγκαταστήσετε.

Τὸ πρόγραμμα τρέχει και στὰ τρία δημοφιλῆ λειτουργικὰ συστήματα Linux, macOS και MS Windows, ἀλλὰ μόνο σὲ 64 bit ἀρχιτεκτονική. Ή ἀνάλυση τῆς ὁθόνης νὰ είναι τούλαχιστον 1680x1050, προτείνεται ὅμως ἡ ἀνάλυση νὰ είναι ἀπὸ 1920x1080 και ἄνω.

Ἀπὸ ὑπολογιστικὴ ἰσχὺ τὸ πρόγραμμα δὲν ἔχει ίδιαίτερες ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ θὰ ἔτσι καλὸ ἐκεῖ ποὺ θὰ ἀποθηκευτεῖ τὸ πρόγραμμα, ὁ σκληρὸς δίσκος νὰ είναι SSD ἡ ἀκόμα καλύτερα NVME γιὰ τὴν πιὸ γρήγορη ἀναζήτηση τῶν λέξεων.

Σὲ λειτουργικὸ σύστημα MS Windows ἡ macOS, πηγαίνετε στὸ φάκελο PolytLex+ και ἐκτελέστε τὸ ἀρχεῖο **PolytLex+.jar**. Σὲ λειτουργικὸ σύστημα Linux ἀνοίξτε τὸ τερματικὸ και πηγαίνετε στὸ φάκελο ὅπου είναι τὸ ἀρχεῖο PolytLex+.jar και τρέξτε τὴν ἀκόλουθη ἐντολὴ στὸ τερματικό σας.

java -jar ./PolytLex+.jar

Πρέπει νὰ δώσετε ίδιαίτερη προσοχὴ στὰ κεφαλαῖα και στὰ πεζὰ γράμματα ὅταν γράφετε τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχείου.

Γιὰ τὸν πολυτονισμὸ τῶν λέξεων και τῶν προτάσεων τοῦ προγράμματος και τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου χρησιμοποιήθηκε ἡ διαδικτυακὴ ἐφαρμογὴ "τονίζω" ποὺ

βρίσκεται στή διεύθυνση: <https://www.tonizo.gr>

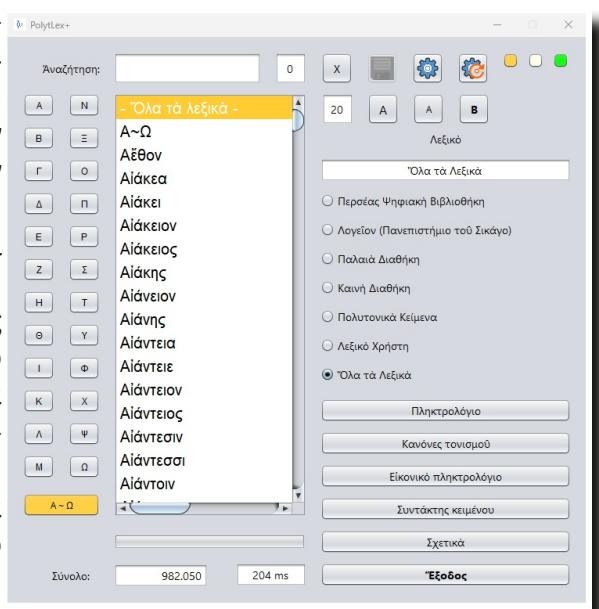
Για τὴ μετάφραση τῶν λέξεων καὶ τῶν προτάσεων τοῦ προγράμματος χρησιμοποιῆ-
θηκε ο μεταφραστὴς γλωσσῶν στή διεύθυνση: <https://www.deepl.com/en/translator>

PolytLex+

Είναι τὸ κύριο παράθυρο τοῦ προγράμματος. Στὰ ἀριστερὰ είναι τὰ 24 γράμματα τῆς ἑλληνικῆς ἀλφαβήτου, στὸ κέντρο ἐμφανίζεται ἡ λίστα τῶν λέξεων, δεξιὰ είναι οἱ κατηγορίες τῶν λέξικων.

Στὸ πάνω μέρος τοῦ παραθύρου, είναι τὸ πλαίσιο κειμένου ἀναζήτησης ὅπου γράφετε τὴ λέξη ἢ μέρος τῆς λέξης ποὺ ἀναζητᾶτε. Δεξιὰ ἀπὸ τὸ πλαίσιο κειμένου ἀναζήτησης είναι μία ἔτικέτα ὅπου δείχνει τὸν ἀριθμὸ τῶν γραμμάτων τῆς λέξης.

Δίπλα ἀπὸ τὴν ἔτικέτα ὑπάρχουν ἑπτὰ κουμπιά. Τὸ πρῶτο κουμπὶ είναι τὸ κουμπὶ Καθαρισμοῦ [X].

Αντὶ γιὰ τὸ κουμπὶ Καθαρισμοῦ μπορεῖτε νὰ πατήσετε τὸ πλῆκτρο κενὸ (Space) ἐφόσον ὁ

κέρσορας είναι μέσα στὸ πλαίσιο κειμένου ἀναζήτησης. Δίπλα ἀπὸ τὸ κουμπὶ Καθαρισμοῦ είναι τὸ κουμπὶ Ἀποθήκευσης (εἰκονίδιο δισκέτα), ἐνεργοποιεῖται ὅταν ἐπιλέξουμε τὸ Λεξικὸ Χρήστη καὶ είναι ἐπιλεγμένο κάποιο ἀπὸ τὰ 24 γράμματα τῆς ἑλληνικῆς ἀλφαβήτου. Ἐν είναι ἐπιλεγμένο τὸ κουμπὶ [A – Ω], τότε τὸ κουμπὶ ἀποθήκευσης είναι ἀπενεργοποιημένο. Μὲ τὸ κουμπὶ ἀποθήκευσης μποροῦμε νὰ ἀποθηκεύσουμε τὴ λέξη ποὺ είναι γραμμένη μέσα στὸ πλαίσιο κειμένου ἀναζήτησης. Ἡ λέξη ἀποθηκεύεται στὸ ἀρχεῖο μὲ τὸ ἀντίστοιχο γράμμα ποὺ είναι ἐπιλεγμένο, ἀποθηκεύεται στὸ ἀρχεῖο ποὺ ἔχει ὅλα τὰ γράμματα καὶ ἀποθηκεύεται ἐπίσης στὸ ἀρχεῖο μὲ ὅλα τὰ λεξικά. Μετὰ τὴν ἀποθήκευση τῆς λέξης, τὸ πρόγραμμα ταξινομεῖ τὶς λέξεις μὲ αὐξουσα ἀλφαβητικὴ σειρά.

Ἐν ἀποθηκεύσατε κάποια λέξη ποὺ ἔχει λάθος ὄρθογραφία ἢ λάθος στὸν τόνο/πνεῦμα θὰ πρέπει νὰ ἀνοίξετε τὰ ἀρχεῖα ποὺ ἀνέφερα παραπάνω μὲ ἔνα πρόγραμμα ὅπως τὸ Notepad++ καὶ μὲ τὸ ἐργαλεῖο εὕρεσης ποὺ ἔχει, νὰ βρεῖτε τὴ λέξη καὶ νὰ τὴ διορθώσετε ἢ νὰ τὴ σβήσετε.

Δίπλα ἀπὸ τὸ κουμπὶ Ἀποθήκευση είναι τὸ κουμπὶ Ρυθμίσεις (εἰκονίδιο γρανάζι) καὶ ἀνοίγει ἔνα παράθυρο ὅπου καθορίζετε τὰ χρώματα, τὴ γραμματοσειρά, τὰ θέματα μὲ τὰ προκαθορισμένα χρώματα καὶ τὴ γλῶσσα ποὺ θέλουμε νὰ ἔχει τὸ πρόγραμμά μας. Δεξιὰ ἀπὸ τὸ κουμπὶ Ρυθμίσεις είναι τὸ κουμπὶ Ἐφαρμογὴ τῶν ρυθμίσεων ὅπου ἐφαρμόζουμε τὶς ρυθμίσεις χωρὶς νὰ χρειαστεῖ νὰ ἐπανεκινήσουμε τὸ πρόγραμμα.

Δίπλα είναι τρία μικρὰ χρωματιστὰ κουμπάκια, Χρῶμα ἐπιλογῆς, Πρωτότυπη ἔκδοση, Ἐνεργοποίηση/Απενεργοποίηση τῆς λίστας.

Χρῶμα ἐπιλογῆς

“Οταν πατήσουμε τὸ χρῶμα ἐπιλογῆς ἐμφανίζεται μιὰ παλέτα χρωμάτων γιὰ νὰ ἐπιλέξουμε τὸ χρῶμα ποὺ ποὺ θὰ ἔχει μιὰ ἐπιλεγμένη λέξη στὴ λίστα τοῦ λεξικοῦ.

Πρωτότυπη ἔκδοση

Στὶς πρῶτες ἔκδόσεις τοῦ προγράμματος Polytlex εἶχα ἀπενεργοποιημένη τὴ λίστα καὶ

τὸ χρῶμα φόντου ἡταν ἀνοικτὸ μπέζ.

Ένεργοποίηση/Απενεργοποίηση τῆς λίστας

Έδω ἐνεργοποιοῦμε ἢ ἀπενεργοποιοῦμε τὴ λίστα λέξεων τοῦ λεξικοῦ.

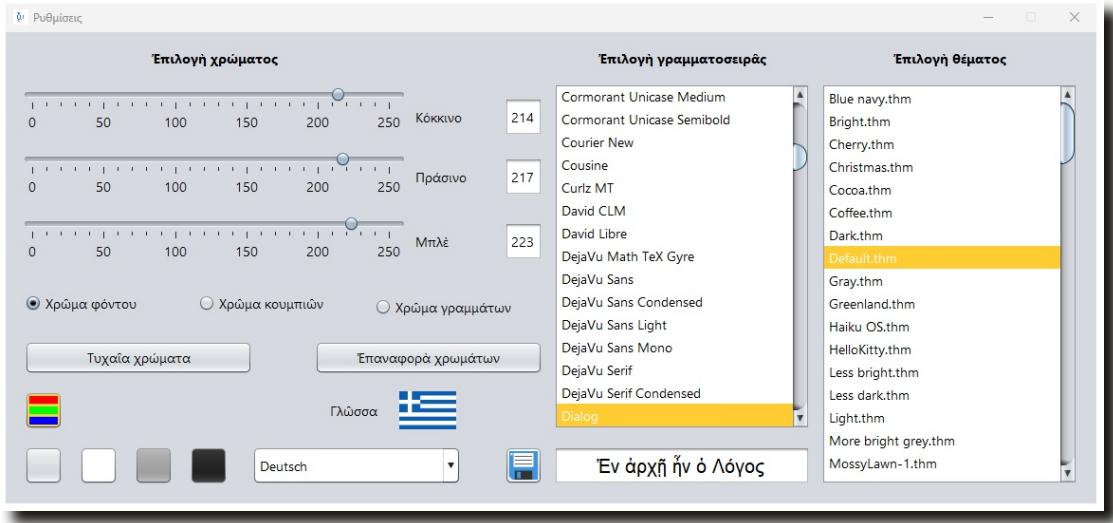
Ἄπο κάτω ὑπάρχουν μιὰ ἐτικέτα καὶ τρία κουμπιά. Ή ἐτικέτα δείχνει τὸ μέγεθος τῆς γραμματοσειρᾶς, δεξιὰ ἀπὸ τὴν ἐτικέτα εἶναι τὸ κουμπὶ αὔξησης μεγέθους τῆς γραμματοσειρᾶς καὶ δίπλα της εἶναι τὸ κουμπὶ μείωσης μεγέθους τῆς γραμματοσειρᾶς καὶ τέλος τὸ τελευταῖο κουμπὶ κάνει ἔντονη τὴ γραμματοσειρά.

Όταν αὔξάνουμε ἢ μειώνουμε τὸ μέγεθος τῆς γραμματοσειρᾶς ξαναφορτώνεται τὸ λεξικό, ὥσως παρατηρήσετε μιὰ αἰσθητὴ καθυστέρηση στὴν ἀπόκριση τῶν κουμπιῶν, γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο πρὶν αὔξήσετε ἢ μειώσετε τὸ μέγεθος τῆς γραμματοσειρᾶς ἐπιλέξτε πρῶτα τὸ Λεξικὸ Χρήστη ἢ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Ρυθμίσεις

Έπιλογή χρώματος

Έδω μπορεῖτε νὰ ὄρισετε τὰ χρώματα γιὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ προγράμματος. Μπορεῖτε νὰ χρησιμοποιήσετε τοὺς τρεῖς σύρτες γιὰ τὰ 3 βασικὰ χρώματα κόκκινο, πράσινο καὶ μπλέ. Πρῶτα ὅμως πρέπει νὰ ἐπιλέξετε ἀπὸ κάτω τὸ ἀντίστοιχο κυκλάκι ποὺ θέλετε νὰ ἐφαρμοστεῖ τὸ χρῶμα καὶ μετὰ θὰ χρησιμοποιήσετε τοὺς σύρτες τῶν χρωμάτων.

Ἄφοῦ ἐπιλέξετε τὰ χρώματα ποὺ θέλετε, πρέπει νὰ κάνετε ἀποθήκευση τῶν προτιμήσεών σας. Γιὰ νὰ ἐφαρμοστοῦν τὰ νέα χρώματα στὸ κύριο παράθυρο τοῦ προγράμματος θὰ πρέπει νὰ πατήσετε τὸ κουμπὶ 'Έφαρμογὴ τῶν ρυθμίσεων'. Τὸ κουμπὶ ἀποθήκευσης εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔχει σὰν εἰκόνιδο μιὰ δισκέτα. "Οταν γίνει ἡ ἀποθήκευση, μετὰ ἐμφανίζεται ἔνα μικρὸ παράθυρο καὶ σᾶς ρωτάει ἄν θέλετε νὰ

ἀποθηκευτεῖ καὶ σὰν θέμα. "Αν πατήσετε τὸ κουμπὶ Ναὶ, θὰ σᾶς ζητήσει νὰ δώσετε ἔνα ὄνομα γιὰ τὸ θέμα. Δῶστε ἔνα ὄνομα καὶ πατῆστε τὸ πλήκτρο Έντάξει.

"Αν δώσετε ἔνα ὄνομα ποὺ ὑπάρχει ἥδη θὰ σᾶς ἐμφανίσει ἔνα μήνυμα ποὺ θὰ λέει ὅτι τὸ ἀρχεῖο ὑπάρχει καὶ θὰ πρέπει νὰ δώσετε ἄλλο ὄνομα. Γιὰ νὰ ἐμφανιστεῖ στὴ λίστα θεμάτων τὸ νέο σας θέμα ποὺ μόλις ἀποθηκεύσατε χρησιμοποιήστε ἔνα ὀποιοδήποτε ἀντικείμενο ἐλέγχου γιὰ τὸ χρῶμα ποὺ ὑπάρχει στὸ παράθυρο ἐκτὸς ἀπὸ τὶς λίστες γραμμάτων της εργασίας καὶ θεμάτων ἢ ἀπλὰ κλείστε τὸ

τρέχον παράθυρο καὶ ξανὰ ἀνοίξτε τὸ παράθυρο. Κάτω ἀπὸ τὰ κυκλάκια ἔχει δύο κουμπιά, τὸ κουμπὶ Τυχαῖα χρώματα καὶ τὸ κουμπὶ 'Έπαναφορὰ χρωμάτων'. Τὸ κουμπὶ Τυχαῖα χρώματα ἐπιλέγει γιὰ σᾶς τὸ χρῶμα γιὰ τὸ ἀντίστοιχο κυκλάκι ποὺ ἔχετε ἐπιλέξει. "Αν σᾶς ἀρέσουν τὰ χρώματα μπορεῖτε νὰ κάνετε ἀποθήκευση καὶ ἀποθήκευση σὰν θέμα ἄν θέλετε. Τὸ κουμπὶ 'Έπαναφορὰ χρωμάτων' ἐπαναφέρει τὰ ἔξι' ὄρισμοῦ βασικὰ χρώματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται σὲ ἔνα πρόγραμμα.

Κάτω ἀπὸ τὸ κουμπὶ Τυχαῖα χρώματα ἔχει ἔνα κουμπὶ μὲ τὸ ὀποῖο ἐμφανίζει τὴ παλέτα χρωμάτων. Ἀπὸ κάτω εἶναι τέσσερα χρωματιστὰ κουμπιά ποὺ εἶναι μόνο γιὰ τὸ φόντο τοῦ προγράμματος, ἄσπρο, λιγότερο ἄσπρο, γκρὶ καὶ μαύρο.

Έπιλογή γραμματοσειρᾶς

Στὸ παράθυρο αύτὸν ὑπάρχει μιὰ λίστα ὅπου ἐμφανίζει ὅλες τὶς γραμματοσειρὲς ποὺ εἶναι ἔγκατεστημένες στὸ σύστημά σας. Μπορεῖτε νὰ ἐπιλέξετε ὅποια γραμματοσειρὰ θέλετε ἐφόσον ὑποστηρίζει τὸ ἐλληνικὸ πολυτονικὸ πληκτρολόγιο. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβετε ἂν τὸ ὑποστηρίζει δεῖτε ἀπὸ κάτω τὸ πλαίσιο κειμένου, ἢ ἂν θέλετε μπορεῖτε νὰ σβήσετε τὴ πρόταση «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» καὶ νὰ γράψετε τὴ δική σας πρόταση. Σὲ αὐτὸν τὸ πλαίσιο μπορεῖτε νὰ δεῖτε πῶς εἴναι οἱ χαρακτῆρες γιὰ τὴ κάθε γραμματοσειρὰ καὶ νὰ ἐπιλέξετε αὐτὴ ποὺ σᾶς ἀρέσει. “Οταν ἐπιλέγετε μιὰ γραμματοσειρὰ τότε ἀποθηκεύεται αὐτόματα ἡ προτίμησή σας γιὰ τὴ γραμματοσειρά. Ή γραμματοσειρὰ αὐτὴ θὰ ἐφαρμοστεῖ σὲ ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ προγράμματος ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παράθυρα Εἰκονικὸ πληκτρολόγιο καὶ Συντάκτης κειμένου.

Στὸ φάκελο **fonts\gfs fonts** θὰ βρεῖτε μιὰ συλλογὴ μὲ ἐλληνικὲς πολυτονικὲς γραμματοσειρές, οἱ ὄποιες διατίθονται δωρεὰν γιὰ κάθε χρήση ἀπὸ τὴν Έταιρία Έλληνικῶν Τυπογραφικῶν Στοιχείων. Γιὰ περισσότερες πληροφορίες ἐπισκεφθείτε τὴν ίστοσελίδα της ΕΕΤΣ στὸν ἀκόλουθο σύνδεσμο:

Έταιρία Έλληνικῶν Τυπογραφικῶν Στοιχείων

Έπιλογή θέματος

Δεξιὰ ἀπὸ τὴ λίστα μὲ τὶς γραμματοσειρὲς τοῦ συστήματος, εἴναι ἡ λίστα μὲ τὰ διαθέσιμα θέματα, ἀπλὰ ἐπιλέγετε τὸ θέμα ποὺ σᾶς ἀρέσει καὶ θὰ ἐμφανιστεῖ στὸ τρέχον παράθυρο ἀλλὰ δὲν θὰ ἐφαρμοστεῖ. Ὄπότε γιὰ νὰ ἐφαρμόσετε τὸ θέμα θὰ πρέπει νὰ κάνετε ἀποθήκευση τῶν προτιμήσεών σας, φυσικὰ ἐννοεῖται ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἀποθηκεύσετε σὰν θέμα καὶ ἀπλὰ πατήστε τὸ κουμπὶ “Οχι στὸ παραθυράκι ποὺ θὰ ἐμφανιστεῖ.

Γλῶσσα

Ἐδῶ μπορεῖτε νὰ ἐπιλέξετε τὴ γλῶσσα γιὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ προγράμματος. Μπορεῖτε νὰ ἐπιλέξετε μία ἀπὸ τὶς ἔξης γλῶσσες: Γερμανικά, Ἀγγλικά, Ἰσπανικά, Γαλλικά, Ἰταλικά, Ρωσικά, καὶ Έλληνικά. “Οταν ἐπιλέγετε μιὰ γλῶσσα τότε ἀποθηκεύεται αὐτόματα ἡ προτίμησή σας, ἡ γλῶσσα θὰ ἐφαρμοστεῖ ὅταν γίνει ἐπαναφόρτωση τῶν ρυθμίσεων.

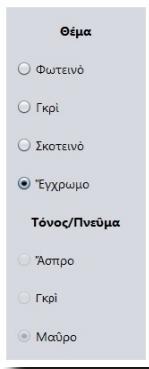
Πληκτρολόγιο

Στὸ παράθυρο Πληκτρολόγιο, ἐμφανίζονται μὲ γραφικὸ τρόπο ποῦ βρίσκονται οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα γιὰ τὰ τρία δημοφιλῆ λειτουργικὰ συστήματα Linux, macOS, καὶ MS Windows.

Ὑπάρχουν τρεῖς ὄμάδες κουμπιῶν, μία γιὰ κάθε λειτουργικὸ σύστημα. Ἡ κάθε ὄμάδα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερα κουμπιά.

Κάτω ἀπὸ τὰ κουμπιὰ εἶναι τὸ πλαίσιο κειμένου, ὅπου γιὰ κάθε κουμπὶ ἐμφανίζεται τὸ ἀντίστοιχο κείμενο ποὺ γράφει ποιά φωνήντα ἐμφανίζονται καὶ ποιοὶ τόνοι/πνεύματα.

Μπορεῖτε νὰ ἀλλάξετε τὸ μέγεθος τοῦ κειμένου μὲ τὰ κουμπιὰ [A] καὶ [A], καὶ ἐπίσης μέσα στὸ πλαίσιο "Δοκιμὴ" μπορεῖτε νὰ δοκιμάσετε τοὺς συνδυασμοὺς τῶν πλήκτρων γιὰ ἔξασκηση.

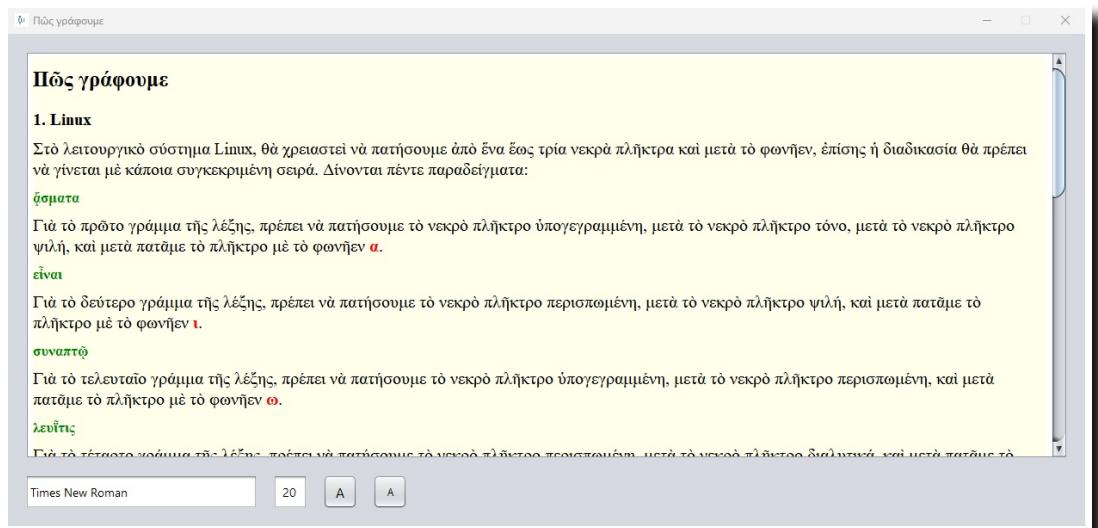
Στὰ δεξιά του παράθυρου Πληκτρολόγιο ὑπάρχουν 4 κουμπιὰ ἐπιλογῆς γιὰ τὸ θέμα τοῦ πληκτρολογίου καὶ τὰ 3 κουμπιὰ ἐπιλογῆς γιὰ τὸ χρῶμα τοῦ τόνου/πνεύματος.

"Οταν εἶναι ἐπιλεγμένο τὸ ἔγχρωμο θέμα τότε τὰ 3 κουμπιὰ ἐπιλογῆς ἀπὸ κάτω εἶναι ἀπενεργοποιημένα.

"Οταν ἀνοίγετε τὸ Πληκτρολόγιο εἶναι ἐπιλεγμένο πάντα τὸ ἔγχρωμο θέμα. "Οταν ἐπιλέγετε κάποιο θέμα ἡ κάποιο χρῶμα δὲν θὰ δεῖτε κάποια ἀλλαγὴ γιὰ αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ πατήσετε κάποιο πλήκτρο τροποποίησης γιὰ νὰ δεῖτε τὴν ἀλλαγή.

Δίπλα άπό την έλληνική σημαία ύπάρχει ένα κουμπί με τὸ λατινικὸ γράμμα i, ὅταν τὸ πατήσετε ἐμφανίζει ένα παράθυρο ποὺ μᾶς δίνει 5 παραδείγματα πώς νὰ γράφουμε τὶς λέξεις.

Στὸ λειτουργικὸ σύστημα MS Windows εῖναι πάρα πολὺ εὔκολο νὰ γράφουμε, ἀπλὰ πατᾶμε τὸ νεκρὸ πλῆκτρο μὲ τὸν τόνο καὶ τὸ πνεῦμα ποὺ θέλουμε καὶ μετὰ τὸ φωνῆν, ἀλλὰ στὸ Linux καὶ στὸ macOS πρέπει νὰ κάνουμε περισσότερα βήματα.

Κανόνες τονισμοῦ

Σὲ αὐτὸ τὸ παράθυρο θὰ μάθετε τοὺς κανόνες τονισμοῦ γιὰ νὰ γράφετε σωστὰ πολυτονικὰ κείμενα. Περιλαμβάνει 10 μαθήματα τὰ ὅποια ἀντιγράφηκαν ἀπὸ τὸν ιστότοπο <https://www.polytoniko.org/>. Γιὰ τὸ κάθε μάθημα δίνεται καὶ ὁ ἀντίστοιχος σύνδεσμος ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ πλαίσιο κειμένου.

Ο τονισμός σε δέκα ἀπλά μαθήματα

Μάθημα 1: Τί είναι οι τόνοι και τὰ πνεύματα;

Μάθημα 2: Οι μονοσύλλαβες λέξεις

Μάθημα 3: Η δασεία

Μάθημα 4: Η βαρεία

Μάθημα 5: Οινός

Μάθημα 6: Μακρὸν πρὸ μακροῦ, μακρὸν πρὸ βραχέος

Μάθημα 7: Η λιγουσα τῶν ρημάτων

Μάθημα 8: Η παραλήγουσα τῶν ρημάτων

Μάθημα 9: Η οινόντων σύστασικών, ἐπιθέτων και ἀντωνυμιών

Μάθημα 10: Η παραλήγουσα τῶν ὄνομάτων και ἀντωνυμιών

Μάθημα 1: Τί είναι οι τόνοι και τὰ πνεύματα;

Έχουμε τρεῖς τόνους: τὴν ὄξεια (μὲ κλίση πρὸς τὰ δεξιά: 'τό'), τὴν βαρεία (μὲ κλίση πρὸς τὰ ἄριστερά: 'τὸ'), τὴν περισπωμένη (πού, ἀνάλογα μὲ τὴν γραμματοσειρά, ἀλλοτε γράφεται σάν μουστάκι, ἀλλοτε σάν τόξο, ἀλλοτε σάν ὄριζόπια γραμμούλα: "«ῶν»").

Έχουμε δύο πνεύματα: τὴν ψιλὴ (δεξὶ φεγγαράκι: '«έδω»') και τὴν δασεία (άριστερὸ φεγγαράκι: '«օ»').

Κάθε λέξη ποὺ ἀρχίζει μὲ φωνῆν (α, ε, ι, ο, ω) παίρνει ὁπισδήποτε πνεῦμα στὸ φωνῆν αὐτό: «ἄπο, ἔγω, ἡ, ἰστός, ὁ, ὑγεία, ώς».

Έχουμε δύο ἔξαιρέσεις στὸν κανόνα αὐτὸ:

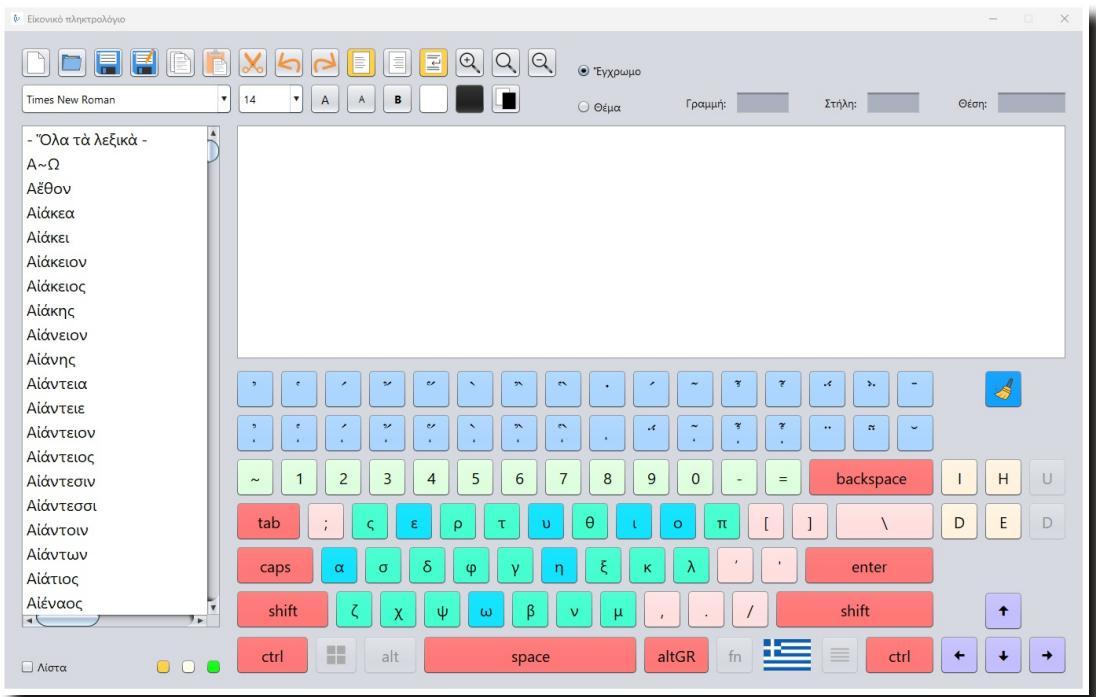
1. ὅταν ἡ λέξη ἀρχίζει μὲ διφθογγο (αι, ει, ευ, ηι, οι, ου) τότε τὸ πνεῦμα παίνει στὸ δεύτερο γράμμα τῆς διφθογγο: «αἴτια, οινό, εἰδικά, εύχη, ηύρημένος, οικία, οὐλή». ὅταν πάλι ἡ διφθογγος ἔχει χωρισθεῖ τότε τὸ πνεῦμα ἐπιανέρχεται στὸ πρώτο φωνῆν (καὶ τὰ διαλυτικά εἶναι περιττά): «άπος, άυλος, άμε».
2. τὰ ἀριθμητικὰ δέν παίρνουν πνεῦμα: α' (= 1) ε' (= 5) η' (= 8) ι' (= 10) ο' (= 7) ω' (= 10) οι' (= 8)

Πηγή: <https://www.polytoniko.org/math1.php?newlang=el&font=Palatino+Linotype&right=no>

Είκονικό πληκτρολόγιο

Έδω είναι ότι ένας από τους δύο συντάκτες κειμένου, όπου κάνουμε χρήση του είκονικου πληκτρολογίου, καὶ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ σὲ ύπολογιστὴ μὲ ὄθόνη ἀφῆς. Αὐτὸς ὁ συντάκτης κειμένου χρησιμοποιεῖ τὶς ἔδιες βασικὲς λειτουργίες ποὺ συναντᾶμε καὶ σὲ ἄλλα ἀπλᾶ παρόμοια προγράμματα. Στὰ ἀριστερὰ είναι ἡ στήλη ποὺ ἐμφανίζει τὶς λέξεις. "Οταν γράφουμε μιὰ λέξη στὴν περιοχὴ κειμένου μὲ τὴ βοήθεια τοῦ είκονικοῦ πληκτρολογίου τότε αὐτόματα ἐμφανίζονται οἱ παρόμοιες λέξεις ποὺ ταιριάζουν μὲ τὴ λέξη ποὺ γράψαμε, ἢν κάνετε κάποιο λάθος μπορεῖτε νὰ πατήσετε τὸ πλήκτρο backspace. "Αν πατήσετε τὸ πλήκτρο space ἡ τὸ enter τότε ξαναφορτώνεται ὅλο τὸ λεξικό.

‘Η ἀναζήτηση τῶν λέξεων λειτουργεῖ μόνο ὅταν χρησιμοποιείτε τὸ εἰκονικὸ πληκ-

τρολόγιο, ἀν γράψετε μιὰ λέξη χρησιμοποιῶντας πραγματικὸ πληκτρολόγιο τότε δὲν γίνεται ἡ ἀναζήτηση. "Οταν γράφετε ἔνα κείμενο καὶ κλείσετε τὸ εἰκονικό πληκτρολόγιο χωρὶς νὰ τὸ ἔχετε ἀποθηκεύσει τότε θὰ σᾶς ἐμφανίσει ἔνα μήνυμα ἄν θέλετε νὰ ἀποθηκεύσετε τὸ ἔγγραφο. "Αν ὅμως ἔχετε γράψει καὶ πατήσετε τὸ κουμπὶ γιὰ νέο ἔγγραφο ἢ τὸ κουμπὶ γιὰ ἄνοιγμα ἔγγραφου καὶ ἀνοίξετε ἔνα ἔγγραφο, τότε ὅτι ἔχετε γράψει θὰ χαθεῖ.

“Όταν γίνεται μιὰ άλλαγή στὸ κείμενο χρησιμοποιῶντας τὸ εἰκονικὸ πληκτρολόγιο τότε τὸ εἰκονίδιο τῆς δισκέτας γιὰ τὴν ἀποθήκευση γίνεται κόκκινο, ἀν δῆμως χρησιμοποιήσετε πραγματικὸ πληκτρολόγιο τότε τὸ εἰκονίδιο τῆς δισκέτας δὲν θὰ άλλάξει.

Στὸ εἰκονικὸ πληκτρολόγιο λειτουργοῦν οἱ εἰκονικὲς συντομεύσεις:

ctrl n (v)	Νέο άρχειο
ctrl o (o)	"Άνοιγμα άρχειου
ctrl s (σ)	Άποθήκευση
ctrl b (β)	"Εντονη γραμματοσειρά
ctrl a (α)	'Επιλογή σλων

ctrl c (ψ) Άντιγραφή έπιλεγμένου κειμένου

ctrl v (ω) Έπικόλληση

ctrl x (χ) Άποκοπή

ctrl = Μεγένθυση

ctrl - Σμίκρυνση

ctrl 0 Έπαναφορά ζούμ

Πρέπει νὰ τονιστεῖ ἴδιαίτερα ὅτι οἱ εἰκονικὲς συντομεύσεις εἶναι διαφορετικὲς ἀπὸ τὶς συντομεύσεις τοῦ λειτουργικοῦ συστήματος, δηλαδὴ γιὰ παράδειγμα ἂν κάνουμε εἰκονικὴ ἀντιγραφὴ δὲν θὰ δουλέψει "σωστὰ" ή ἐπικόλληση ἂν χρησιμοποιήσουμε πραγματικὸ πληκτρολόγιο.

Στὸ εἰκονικὸ πληκτρολόγιο ὑπάρχουν δύο σειρὲς κουμπιῶν μὲ γαλάζιο χρῶμα ποὺ ἔχουν ὅλους τοὺς συνδιασμοὺς τόνων καὶ πνευμάτων ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα κουμπὶ ποὺ ἔχει τὴν ἄνω τελεία. Πατῆστε τὸ κουμπὶ μὲ τὸν τόνο/πνεῦμα ποὺ θέλετε καὶ τότε θὰ ἐμφανιστοῦν καὶ τὰ ἀντίστοιχα φωνήντα μὲ τὸν τόνο/πνεῦμα.

Πρέπει νὰ δώσετε ἴδιαίτερη προσοχὴ σὲ τέσσερα κουμπιά, στὰ κουμπιὰ μὲ τὴν ὄξεῖα, διαλυτικά-όξεῖα, τόνο, καὶ διαλυτικά-τόνο. Τὸ κουμπὶ μὲ τὴν ὄξεῖα βρίσκεται δεξιὰ ἀπὸ τὴ δασεῖα, τὸ κουμπὶ μὲ τὰ διαλυτικά-όξεῖα βρίσκεται ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ κουμπὶ μὲ τὰ διαλυτικά-βαρεῖα. Τὸ κουμπὶ μὲ τὸν τόνο βρίσκεται δεξιὰ ἀπὸ τὴν ἄνω τελεία καὶ ἀπὸ κάτω εἶναι τὸ κουμπὶ μὲ τὰ διαλυτικά-τόνο.

Πρέπει νὰ γνωρίζεται ὅτι οἱ λέξεις στὸ λεξικὸ εἶναι μὲ τὸν τόνο καὶ μὲ τὰ διαλυτικά-τόνο, ἀν καὶ τὸ σωστὸ εἶναι νὰ χρησιμοποεῖται ἡ ὄξεῖα καὶ τὰ δυαλιτικά-όξεῖα, ὑπάρχει πρόβλημα στὰ λειτουργικὰ συστήματα Linux καὶ macOS, σὲ αὐτὰ τὰ λειτουργικὰ συστήματα δὲν ἔχουν τὰ δύο νεκρὰ πληκτρα ὄξεῖα καὶ διαλυτικά-όξεῖα, ἐλπίζω σὲ μελλοντικὲς τους ἐκδόσεις νὰ προσθέσουν αὐτὰ τὰ δύο νεκρὰ πληκτρα.

Τὸ εἰκονικὸ πληκτρολόγιο ὑποστηρίζει ἐπίσης καὶ τὸ ἀγγλικὸ πληκτρολόγιο, ἀπλᾶ πατῆστε πάνω στὴ σημαία γιὰ ἐναλλαγὴ ἀπὸ τὸ ἔνα πληκτρολόγιο στὸ ἄλλο.

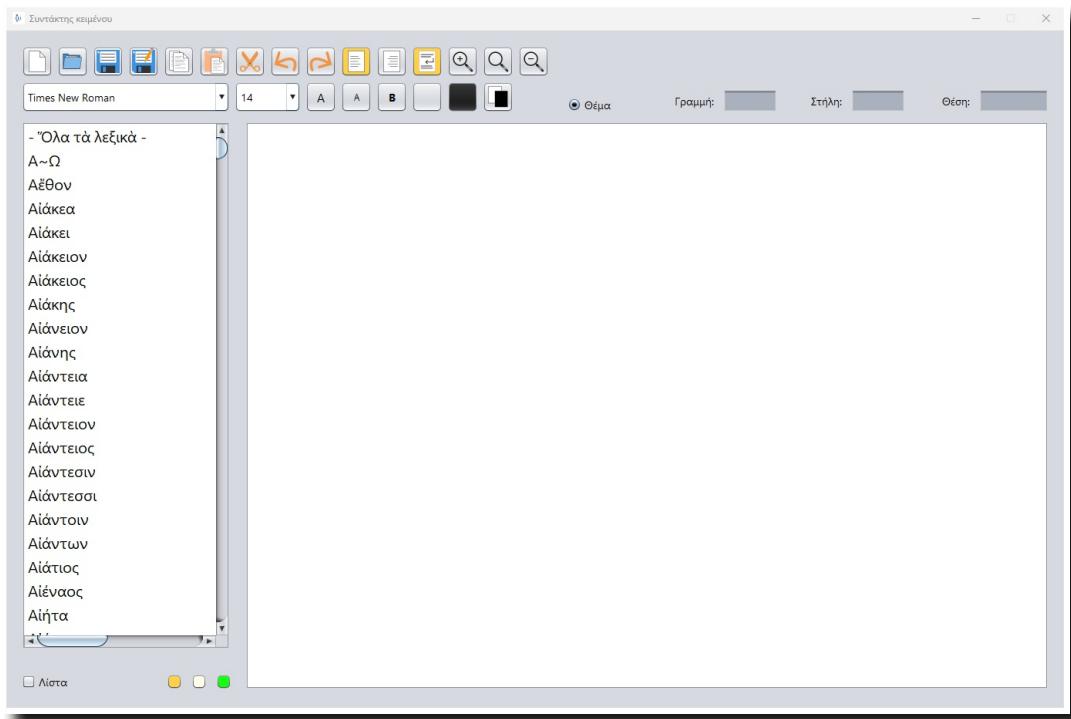
Τὸ κουμπὶ ποὺ περιέχει τὴ σκούπα "καθαρίζει" τὸ πληκτρολόγιο.

Κάτω ἀριστερὰ ὑπάρχει ἔνα κουτάκι ἐπιλογῆς ποὺ γράφει Λίστα, ἀν τὸ ἐπιλέξετε, ὅτι ἀλλαγές κάνετε στὴ γραμματοσειρὰ καὶ στὸ μέγεθος τῆς γραμματοσειρᾶς θὰ ἐπηρεαστεῖ καὶ ἡ λίστα τοῦ λεξικοῦ.

Κάτω δεξιὰ εἶναι τὰ πληκτρα μὲ τὰ βέλη κατεύθυνσης ποὺ μᾶς βοηθᾶνε νὰ μετακινούμαστε μέσα στὸ κείμενο. Ἀν ἀντὶ γιὰ τὰ βέλη κατεύθυνσης βλέπετε τετραγωνάκια ἀπλᾶ ἐγκαταστῆστε τὴ γραμματοσειρά **Wingdings 3.ttf**, θὰ τὴ βρεῖτε στὸ φάκελο **fonts\wingdigs fonts** τοῦ προγράμματος.

Συντάκτης κειμένου

Έδω είναι ό δεύτερος άπό τούς δύο συντάκτες κειμένου. Αύτός ό συντάκτης κειμένου χρησιμοποιεῖ τίς ίδιες βασικές λειτουργίες που συναντάμε καὶ σὲ ἄλλα ἀπλὰ παρόμοια προγράμματα. Στὰ ἀριστερὰ είναι ἡ στήλη ποὺ ἐμφανίζει τίς λέξεις. "Όταν γράφουμε μιὰ λέξη στὴν περιοχὴ κειμένου μὲ τὴ βοήθεια τοῦ πληκτρολογίου τότε αὐτόματα ἐμφανίζονται οἱ παρόμοιες λέξεις ποὺ ταιριάζουν μὲ τὴ λέξη ποὺ γράψαμε, ἂν κάνετε κάποιο λάθος μπορεῖτε νὰ πατήσετε τὸ πλῆκτρο backspace." Άν πατήσετε τὸ πλῆκτρο space ἢ τὸ enter τότε ξαναφορτώνεται ὅλο τὸ λεξικό. Γιὰ τὴν ἀποθήκευση ἴσχουν τὰ ίδια ὅπως καὶ στὸ εἰκονικὸ πληκτρολόγιο.

Στὸ συντάκτη κειμένου λειτουργοῦν οἱ συντομεύσεις:

ctrl n (v)	Νέο ἀρχείο
ctrl o (o)	"Άνοιγμα αρχείου
ctrl s (s)	Ἀποθήκευση
ctrl b (β)	"Ἐντονη γραμματοσειρὰ

ctrl =	Μεγένθυση (ἀγγλικὸ πληκτρολόγιο)
ctrl +	Μεγένθυση (ἀριθμητικὸ πληκτρολόγιο)
ctrl -	Σμίκρυνση (ἀγγλικὸ πληκτρολόγιο)
ctrl -	Σμίκρυνση (ἀριθμητικὸ πληκτρολόγιο)
ctrl 0	'Επαναφορὰ ζούμ
ctrl 0	'Επαναφορὰ ζούμ (ἀριθμητικὸ πληκτρολόγιο μὲ ἐνεργοποιημένο τὸ Num Lock)

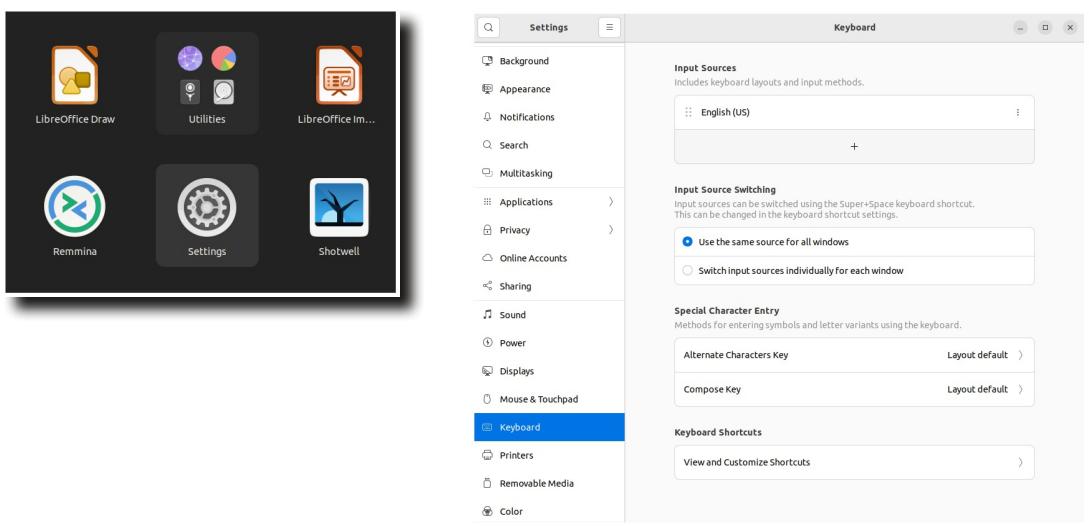
καὶ οἱ συντομεύσεις τοῦ λειτουργικοῦ συστήματος:

ctrl a (α)	'Επιλογὴ ὅλων
ctrl c (ψ)	'Αντιγραφὴ ἐπιλεγμένου κειμένου
ctrl v (ω)	'Επικόλληση
ctrl x (χ)	Ἀποκοπὴ

Πώς έγκαθιστῶ τὸ ἑλληνικὸ πολυτονικὸ πληκτρολόγιο

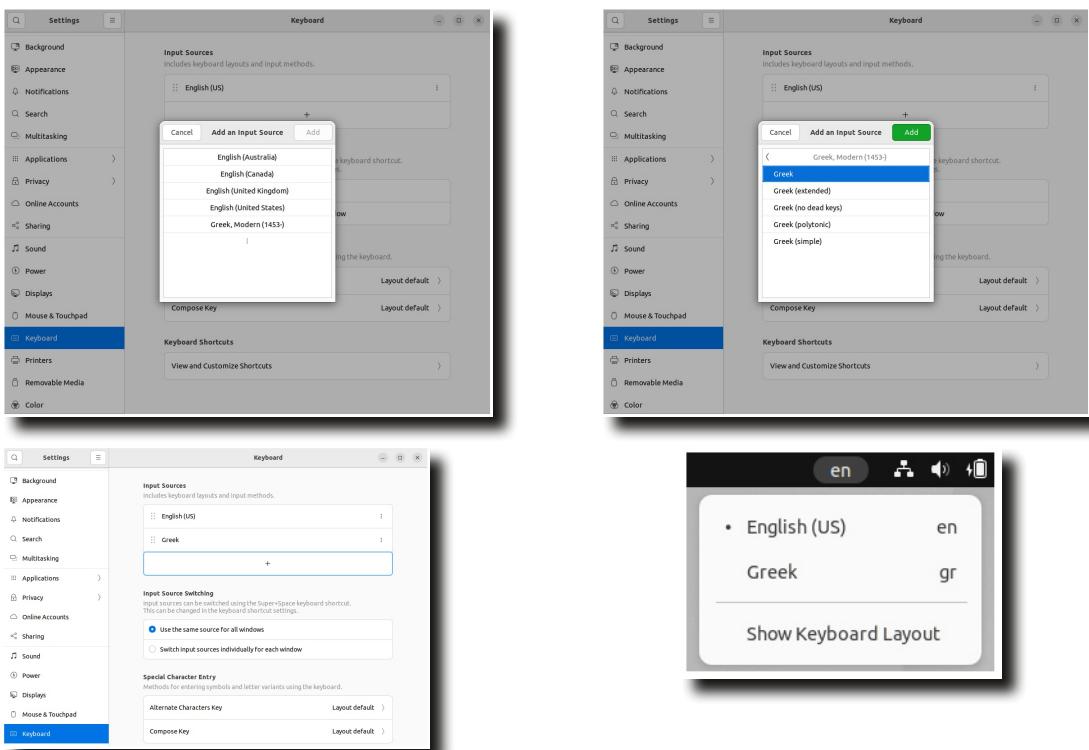
Linux Ubuntu (22.04.5)

Άν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἔγκατάστασης τοῦ Ubuntu ἐπιλέξατε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὸ ἑλληνικὸ πληκτρολόγιο, τότε δὲν χρειάζεται νὰ κάνετε τίποτα. Άν ὅμως ἐπιλέξατε τὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα ἢ μία ἄλλη τότε πηγαίνετε στὶς ρυθμίσεις τοῦ συστήματος **Settings** καὶ ἀπὸ ἀριστερὰ ἐπιλέξτε τὴν κατηγορία **Keyboard** καὶ μετὰ πατῆστε τὸ + ποὺ βρίσκεται πάνω καὶ στὸ κέντρο τοῦ παραθύρου.

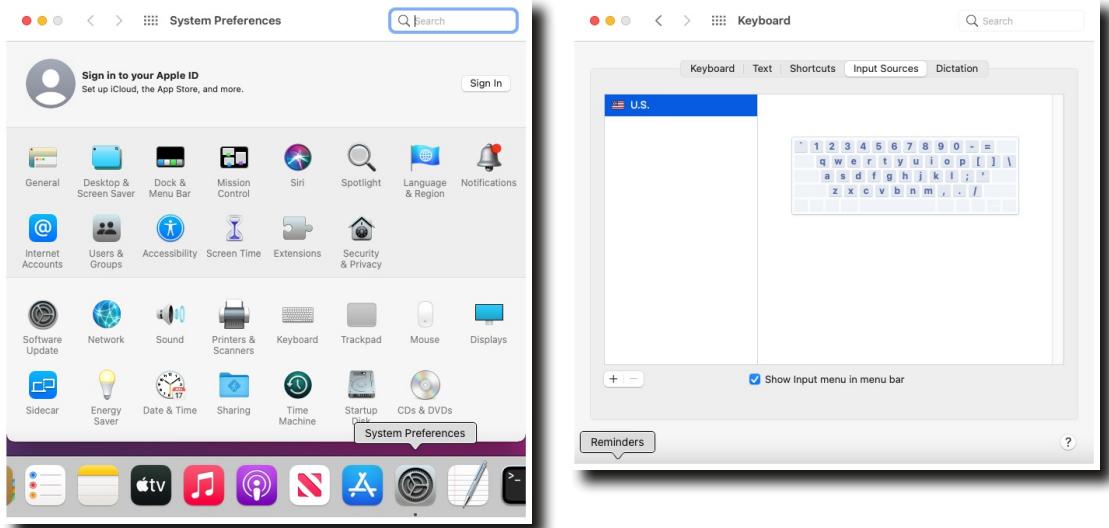
Στὸ μικρὸ παράθυρο ποὺ θὰ ἐμφανιστεῖ ἐπιλέξτε **Greek, Modern (1453)** καὶ στὸ ἐπόμενο μικρὸ παράθυρο ἐπιλέξτε **Greek** καὶ πατῆστε τὸ πλήκτρο **Add**. Μὴν ἐπιλέξετε τὸ Greek Polytonic δὲν χρειάζεται, ἐπειδὴ τὸ πληκτρολόγιο Greek συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ πολυτονικό.

Τὸ ἑλληνικὸ πληκτρολόγιο προστέθηκε, τώρα μπορεῖτε νὰ ἐναλλάσσετε τὴ γλῶσσα ἀπὸ πάνω δεξιὰ ἢ μὲ τὸ πάτημα τῶν πλήκτρων **Win** καὶ **Κενό**.

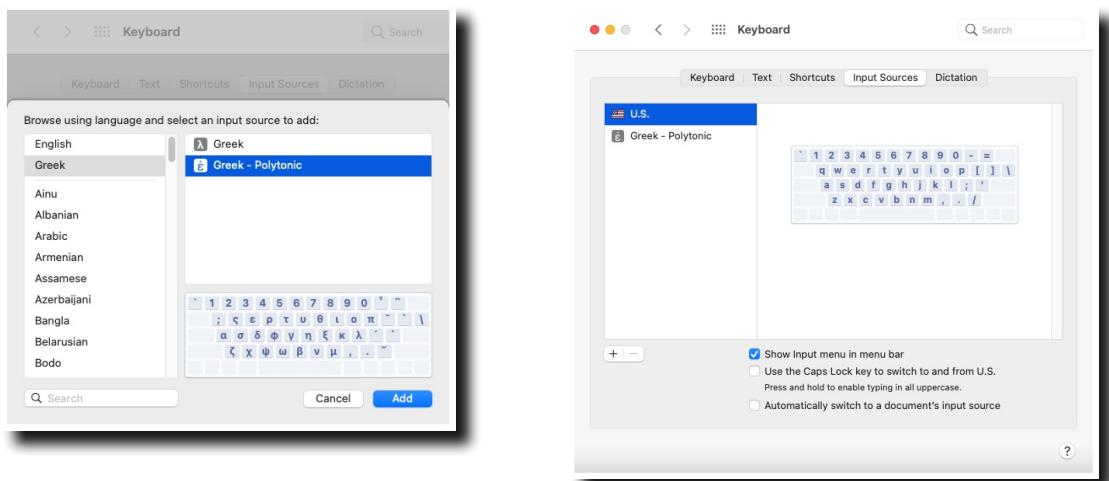

macOS Big Sur (11.7.1)

Πηγαίνουμε στὸ **System Preferences** καὶ ἀνοίγουμε τὸ **Keyboard**, μετὰ πηγαίνουμε στὴν καρτέλα **Input Sources**, καὶ πατᾶμε τὸ κουμπὶ + ποὺ βρίσκεται κάτω ἀριστερά.

Στὴ λίστα μὲ τὶς γλῶσσες ποὺ ἔμφανίζονται ἀριστερά, ἐπιλέξτε **Greek**, καὶ ἀπὸ δεξιὰ ἐπιλέξτε **Greek – Polytonic** καὶ πατῆστε τὸ κουμπί **Add**.

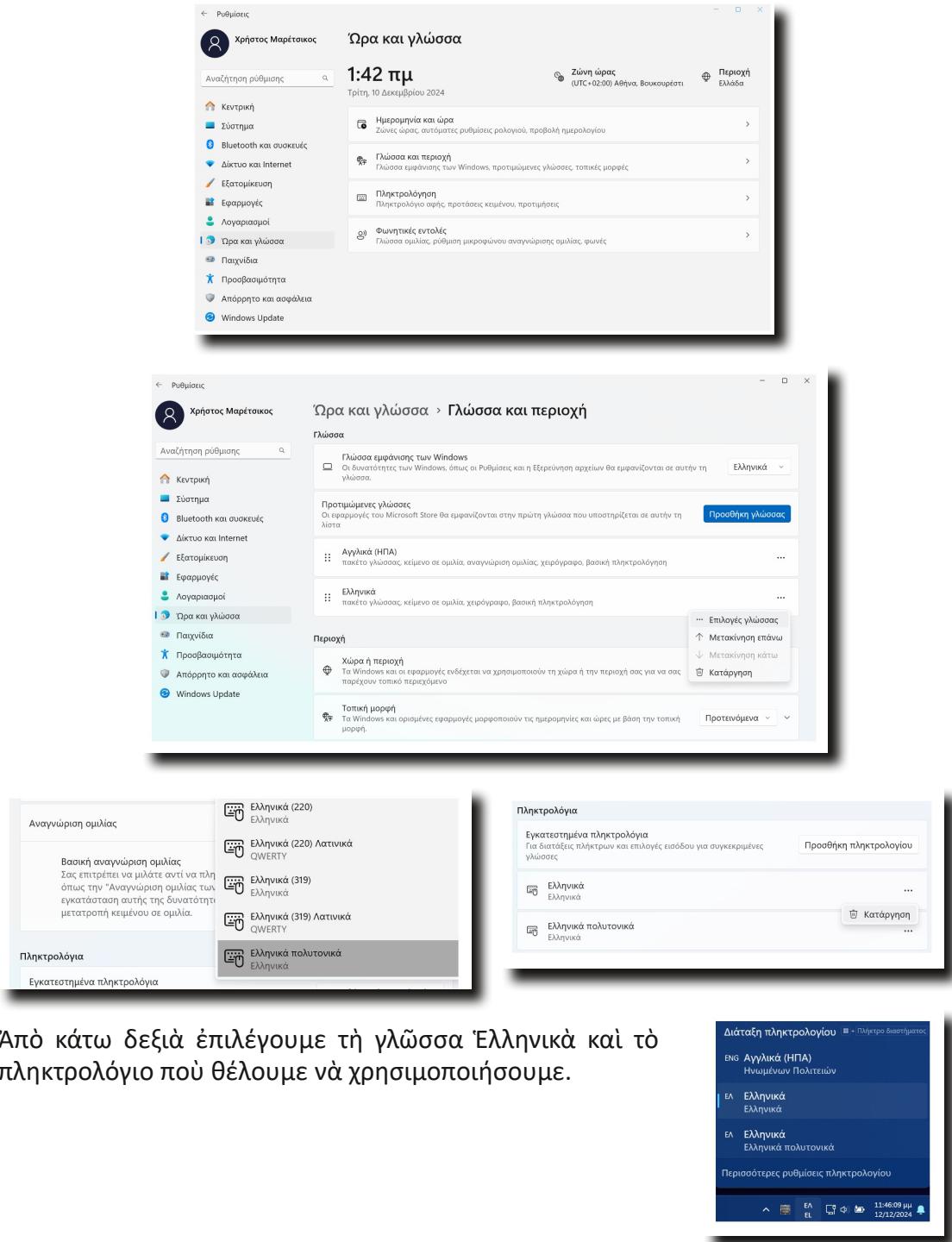

Καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια ἑργασίας πάνω δεξιά, μπορεῖτε νὰ ἐναλλάσσετε τὴ γλῶσσα.

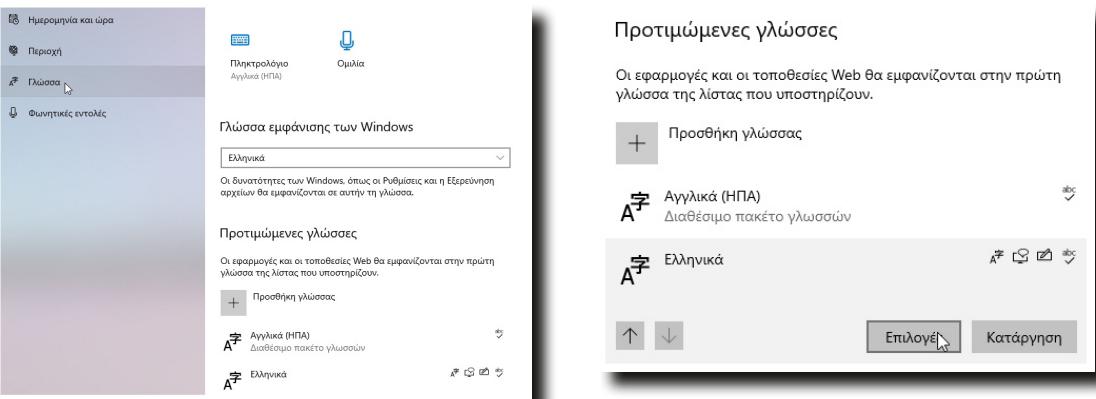
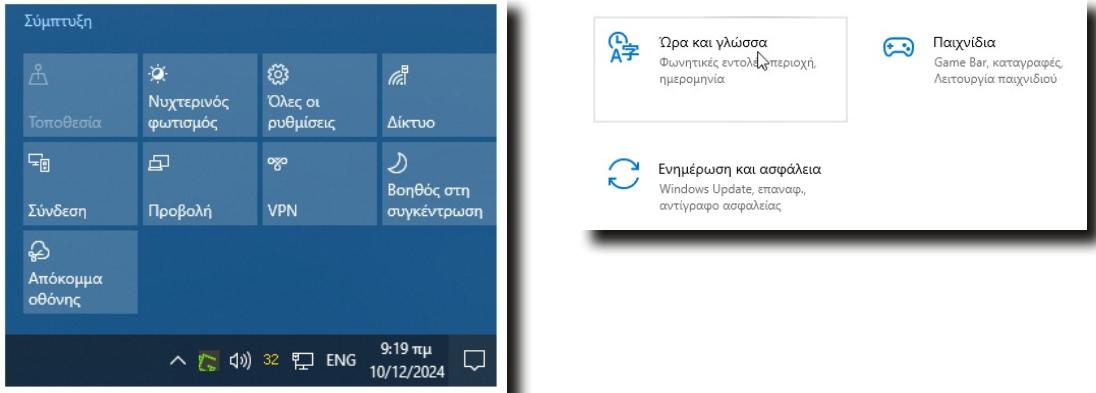
MS Windows 11 (23H2)

Πηγαίνουμε στὶς **Ρυθμίσεις**, ἀπὸ ἀριστερὰ ἐπιλέγουμε τὴν κατηγορία **"Ωρα καὶ Γλῶσσα"**, μετὰ ἐπιλέγουμε **Γλῶσσα καὶ περιοχὴ** καὶ μετὰ στὰ Ἐλληνικὰ πατᾶμε τὶς **3 τελεῖες** δεξιὰ καὶ πατᾶμε στὴ λίστα ποὺ ἔμφανίζεται ... **Έπιλογὲς γλώσσας**, μετὰ πατᾶμε **Προσθήκη πληκτρολογίου** καὶ ἐπιλέγουμε ἀπὸ τὴ λίστα **Ἐλληνικὰ πολυτονικά**. Άν δὲν θέλουμε τὸ πληκτρολόγιο **Ἐλληνικὰ** τὸ καταργοῦμε.

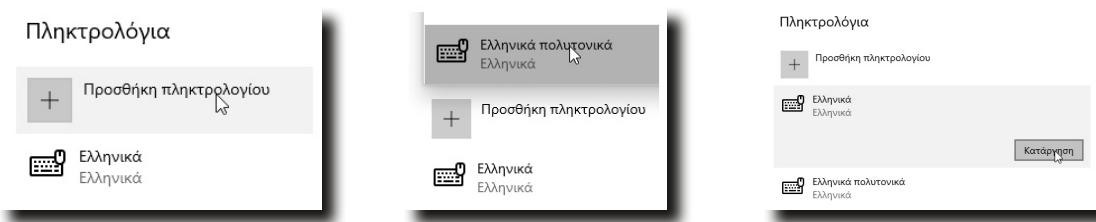

MS Windows 10 (22H2)

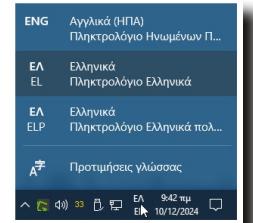
Πατάμε τὸ εἰκονίδιο **Είδοποιήσεις** ποὺ βρίσκεται κάτω δεξιὰ δίπλα ἀπὸ τὸ ρολόϊ καὶ ἐπιλέγουμε **"Ολες οι ρυθμίσεις μετὰ ἐπιλέγουμε "Ωρα καὶ γλῶσσα, ἀπὸ ἀριστερὰ ἐπιλέγουμε τὴν κατηγορία **Γλῶσσα** καὶ μετὰ ἐπιλέγουμε **Έλληνικὰ** καὶ **Ἐπιλογές**.**

Ἐπιλέγουμε **Προσθήκη πληκτρολογίου** καὶ στὴ λίστα ποὺ ἔμφανίζεται ἐπιλέγουμε **Έλληνικὰ πολυτονικά**. Ἐν θέλετε μπορεῖτε νὰ καταργήσετε τὸ πληκτρολόγιο **Έλληνικά**.

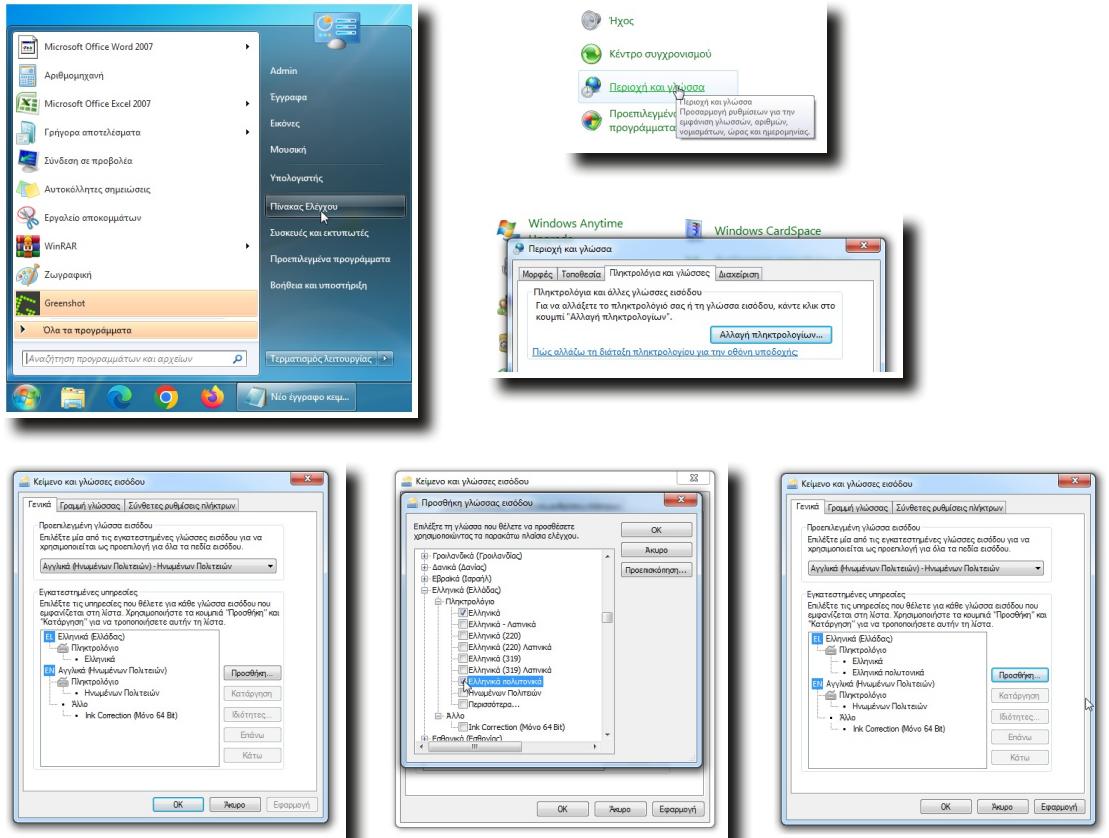

Ἀπὸ κάτω δεξιὰ ἐπιλέγουμε τὴ γλῶσσα **Έλληνικὰ** καὶ τὸ πληκτρολόγιο ποὺ θέλουμε νὰ χρησιμοποιήσουμε.

MS Windows 7

Πηγαίνουμε στὸν **Πίνακα Έλέγχου**, ἐπιλέγουμε τὴν κατηγορία **Περιοχή καὶ γλῶσσα**, ἐπιλέγουμε τὴν καρτέλα **Πληκτρολόγια καὶ γλῶσσες** καὶ πατᾶμε τὸ κουμπὶ **Άλλαγὴ πληκτρολογίων...** καὶ πατᾶμε τὸ κουμπὶ **Προσθήκη....**

Στὴ λίστα ποὺ ἔμφανίζεται, ἐπιλέγουμε τὴ γλῶσσα **Έλληνικὰ (Ελλάδας)** καὶ μαρκάρουμε τὸ κουτάκι **Έλληνικὰ πολυτονικά**, ἀν θέλουμε ξεμαρκάρουμε τὸ κουτάκι **Έλληνικὰ** καὶ πατᾶμε τὰ κουμπιά **OK** καὶ ξανὰ **OK**.

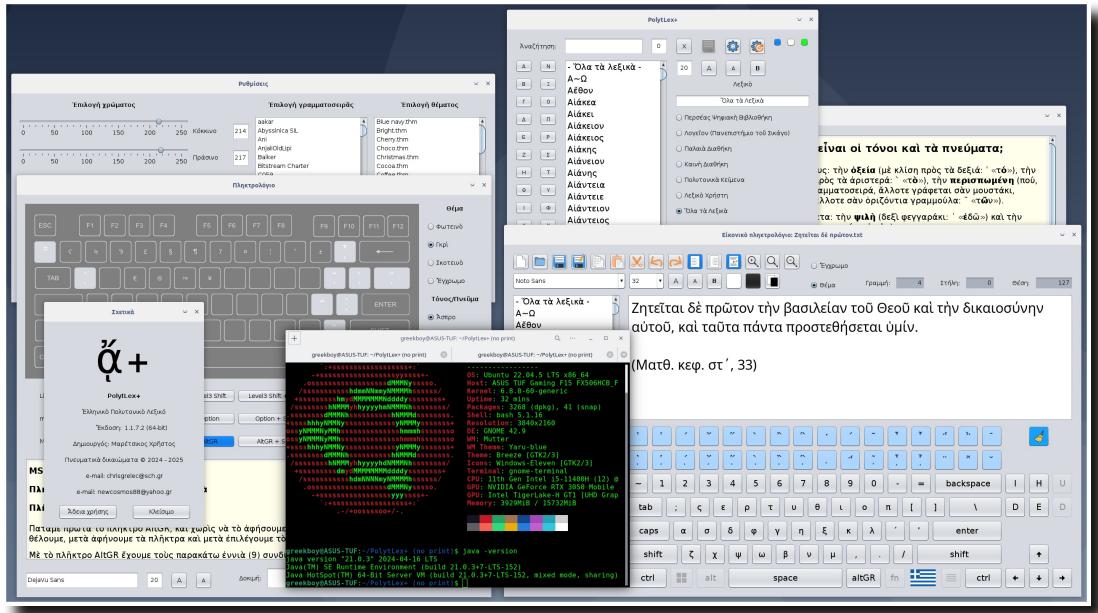
Κάτω δεξιὰ ἐπιλέγουμε τὴν ἔλληνικὴ γλῶσσα καὶ μετὰ πατᾶμε δίπλα στὸ εἰκονίδιο πληκτρολόγιο καὶ ἐπιλέγουμε Έλληνικὰ πολυτονικά.

"Ἄν πρὶν ξεμαρκάραμε τὸ κουτάκι **Έλληνικά**, τότε κάτω δεξιὰ ἀλλάζουμε μόνο τὴ γλῶσσα ἢ ἀλλάζουμε τὴ γλῶσσα μὲ τὰ πλήκτρα **Alt** καὶ **Shift**.

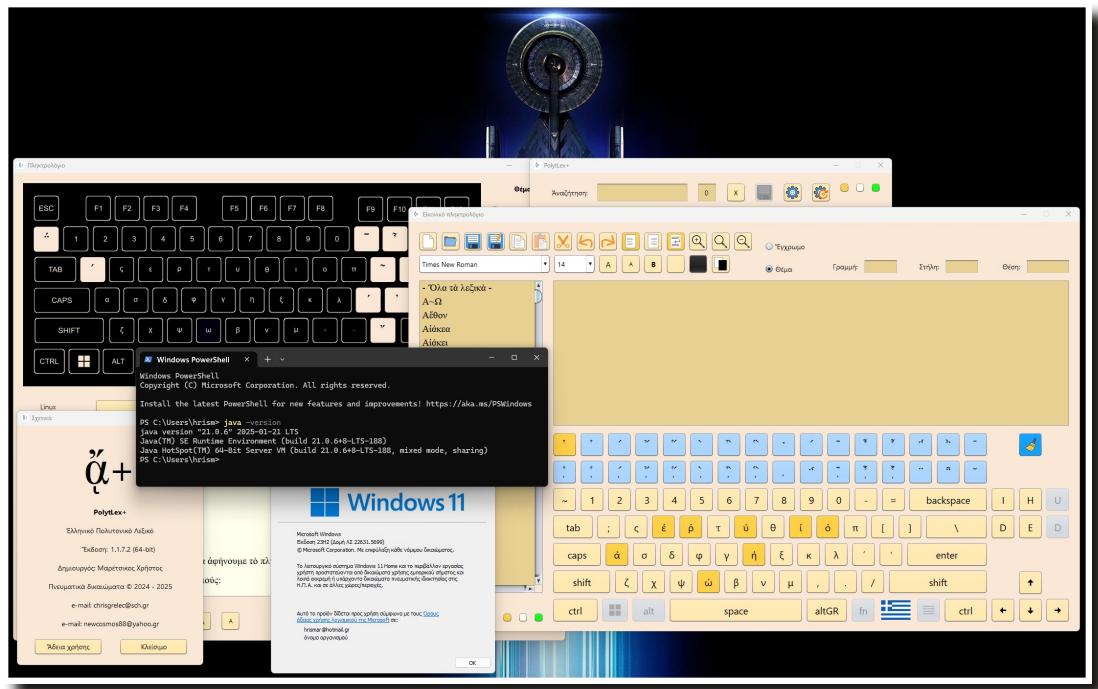

Στιγμιότυπα

Linux Ubuntu 22.04.5 LTS

MS Windows 11 23H2

Τετάρτη, 13 Αύγουστου 2025

Βόλος